

Sak 15/2021, Koordineringsarbeidet knyttet til bruk av skytjenester etter Schrems II-dommen
Behandlingssak**Historikk/bakgrunn**

Den 16. juli 2020 avsa EU-domstolen en prinsipiell dom om overføring av personopplysninger til USA, ofte kalt Schrems II-dommen. Kjernen i saken var forholdet mellom europeisk personvernlovgivning og amerikanske overvåkingslover når personopplysninger blir overført fra Europa til USA. Dommen påvirker offentlige og private virksomheters adgang til å overføre personopplysninger til tredjeland. Dette påvirker hvordan offentlige virksomheter kan benytte skytjenester.

Forslag til beslutning:

- Skate tar til orientering arbeidet i koordineringsgruppen så langt.
- Skate gir mandat til videre koordineringsarbeid for å foreta felles vurderinger av skytjenester etter Schrems II, herunder å:
  - Etablere og formidle beste praksis og eksempler på tekniske-, informasjonssikkerhets-, kontraktuelle-, strategiske- og andre vurderinger.
  - Avklare behov for reforhandling av eksisterende avtaler med skytjenesteleverandører.
  - Gi konkret og nyttig veiledning til offentlige virksomheter som bruker skytjenester.
- Skate oppfordrer Skate-virksomhetene til å bidra med nødvendige fagressurser til arbeidet.
- Skate gir sin tilslutning til at Digdir i samarbeid med DFØ koordinerer arbeidet og fastsetter en hensiktsmessig arbeidsordning for gruppen.

Presentasjon av saken

Datatilsynet som tilsynsmyndighet og DFØ som eier av Markedsplass for skytjenester er invitert til saken.

Behovet for en koordineringsgruppe

For mange offentlige virksomheter har det vært uklart hvordan Schrems II påvirker deres fortsatte bruk av skytjenester. Det var særlig stor usikkerhet rundt de rettslige spørsmålene, dommen var komplisert og ga uklare føringer.

Den 16. desember 2020 konkluderte Skates arbeidsutvalg med at de ønsket en koordineringsgruppe i arbeidet med Schrems II-dommen. Målet var å dele erfaringer og sørge for at virksomhetene tilnærmet seg like utfordringer likt. De juridiske og praktiske utfordringene for de offentlige virksomheter har i stor grad vært sammenfallende. Det ville derfor ha en ressursmessig verdi at arbeidet med vurdering av skytjenester etter dommen skjedde koordinert.

Arbeidet i koordineringsgruppen

Digdir v/Nasjonalt ressurscenter for deling av data har ledet arbeidet i koordineringsgruppen. Pr. september 2021 består koordineringsgruppen av ca. 29 offentlige virksomheter. Gjennom koordineringsarbeidet har virksomhetene utvekslet erfaringer med vurderinger av skyløsninger i lys av Schrems II-dommen. Gruppen har også fått foredrag fra bl.a. Datatilsynet, NSM og Gartner for å belyse vurderinger rundt skytjenester.

Behovet for juridiske avklaringer

Diskusjoner i koordineringsgruppen viste at virksomhetene hadde forskjellige juridiske utgangspunkter for deres vurderinger. I tillegg ble det klart at teknologene og juristene i gruppen ikke alltid snakket

'samme språk'. Frem til slutten av juni 2021 forelå det kun et utkast til veiledning fra EDPB¹ og Datatilsynets veiledning på nett var basert på denne. Det var derfor et uttalt behov for å se nærmere på relevante rettskilder. Målet var å gjøre det lettere å forstå dommen. Denne er et nødvendig utgangspunkt for å forstå de øvrige vurderinger som virksomhetene må gjøre i lys av dommen. Arbeidet ble gjennomført i mindre grupper og resulterte i et felles dokument med betraktninger rundt dommen og metodikken. Dokumentet er ikke publisert. Flere virksomheter har uttrykt at dette har bidratt til et kompetanseløft. Det har gjort dem i stand til å gjøre bedre vurderinger av sin bruk av skytjenester enn det de ville kunne gjort enkeltvis.

Utvikling i saken

I løpet av juni 2021 kom det flere rettskilder som bidro til å klargjøre de juridiske utgangspunktene. Den 4. juni kunngjorde EU-kommisjonen nye standard personvernbestemmelser for overføring til tredjeland (Standard Contractual Clauses, SCC). I slutten av juni 2021 publiserte EDPB sin endelige veiledning. Datatilsynet publiserte den 3. september 2021 oppdatert [veiledning på deres nettsider](#). De juridiske utgangspunktene som følger av EDPB og Datatilsynet sin veiledning samsvarer i stor grad med vurderingen gjort i koordineringsarbeidet.

På EU-nivå jobbes det med en politisk løsning for å erstatte «Privacy Shield»-avtalen med en ny avtale for å gjøre det mulig å overføre personopplysninger fra EU/EØS til USA i større grad enn det som er mulig i dag. Arbeidet foregår fortsatt, og det er uklart når en slik avtale kommer på plass og hvilket innhold den vil ha.

Hvor står vi nå

De juridiske utgangspunktene er i dag større grad avklart enn det som var situasjonen våren 2021. Det er fremdeles utfordrende for mange virksomheter å anvende de juridiske utgangspunktene i sine konkrete vurderinger av skytjenester. Det må foretas en rekke helt konkrete vurderinger av teknisk, sikkerhetsfaglig, strategisk, økonomisk og juridisk karakter. Erfaringen fra koordineringsgruppen tilsier at flere av disse vurderingene vil være like for mange offentlige virksomheter.

Figuren under gir eksempler på de konkrete vurderingene som trolig må foretas ved bruk av skytjenester. Dette er basert på Digdirs erfaringer fra våren 2021. Skate-virksomhetene bør sammen gå gjennom og eventuelt revidere denne listen.

Digdir har iverksatt et samarbeid med DFØ for å samkjøre koordineringsgruppens arbeid med DFØs Markeds plass for skytjenester.²

¹ European Data Protection Board

² <https://markedsplassen.anskaffelser.no/>

Veien videre

Digdir anbefaler at koordineringsarbeidet fortsetter. Målet bør fortsatt være å finne felles tilnærminger til de vurderinger som den enkelte virksomhet må gjøre knyttet til sin bruk av skytjenester for å sikre etterlevelsen av personvernregelverket etter Schrems II. Et slikt samarbeid gir de beste faglige vurderingene, effektiv bruk av ressurser samt eksempler og beste praksis som andre virksomheter kan ha nytte av. Det er lite hensiktsmessig om Skate-virksomhetene hver for seg innhenter råd og betenkninger over de samme tema.

Digdir foreslår at koordineringsarbeidet ledes av Digdir i samarbeid med DFØ. Koordineringsarbeidet bør selv finne en hensiktsmessig arbeidsordning. Basert på erfaringene så langt, mener Digdir at arbeidet bør fordeles mellom virksomhetene basert på kompetanse. På denne måten sikrer vi at de forskjellige problemstillingene vurderes grundig av de med sterkest faglig kompetanse, og hindrer at alle graver i overflaten på like problemstillinger. En mulig arbeidsmåte er at virksomhetene i koordineringsarbeidet fordeler seg i små arbeidsgrupper som foretar grundige faglige vurderinger av avgrensede problemstillinger.

Det antas at de konkrete vurderingene vil kunne nødvendiggjøre at eksisterende avtalene med skytjenesteleverandører reforhandles. I mange tilfeller vil det være nødvendig å inngå nye avtaler basert på EUs nye personvernbestemmelser (SCC). Dette for å sikre at vilkårene samlet sett er i tråd med dagens regelverk. Dersom slik reforhandling blir aktuell er det etter Digdir og DFØs oppfatning avgjørende at de offentlige virksomhetene opptrer samlet overfor skytjenesteleverandørene, og ikke utilsiktet svekker hverandres forhandlingsposisjoner og -muligheter. Det antas at en slik samordning til en viss grad også vil være ønskelig sett fra skytjenesteleverandørenes side, ettersom det neppe er kapasitet til å forhandle med alle berørte offentlige virksomheter parallelt. Digdir og DFØ mener derfor at offentlige virksomheter, som et minimum, bør bli enige om hva som er minstekrav for slike avtaler, og at også samordning ut over dette bør diskuteres.

Spørsmål til diskusjon i Skate:

- Stiller Skate seg bak et koordineringsarbeid slik Digdir beskriver i saksunderlaget?
- Bør Skate-virksomhetene opptre samlet og stille felles minstekrav i eventuelle forhandlinger med skytjenesteleverandørene?
- Hvilke Skate-virksomheter vil stille ressurser til rådighet og delta i det videre koordineringsarbeidet?
- Hvilke andre virksomheter mener Skate at bør ha en rolle i dette arbeidet?

Saken vil bli framlagt av Knut Bjørgaas
Saksframlegget er utarbeidet av Digdir
Oslo, 28.09.21